

НОВА УКРАЇНСЬКА
ПОЛІЦІЯ

Розбудова України як демократичної, правової, соціальної держави, закріплення в Конституції України положення про найвищу соціальну цінність людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканості і безпеки вимагає формування нових підходів до захисту прав людини.

Відтепер головним змістом і спрямованістю діяльності держави стають права і свободи людини та гарантії їх здійснення.

Для того, щоб закон працював, держава створює **систему правоохоронних органів.**

Правоохоронні органи

Органи
проку-
ратури

Націо-
нальна
поліція

Служба
безпеки
України

Військова
служба
право-
порядку
в ЗСУ

Органи
і установи
виконання
покарань

Органи
доходів
і зборів

Органи
охорони
державно-
го кордону

Національ-
не антико-
рупційне
бюро
України

Органи ри-
боохорони
і державної
лісової
охорони

Інші органи,
які здійсню-
ють право-
охоронну
діяльність

Центральним
правоохоронним органом в
Україні є **Національна
поліція.**

Поліція призначена для
захисту життя, здоров'я, прав
і свобод громадян України,
іноземних громадян, осіб без
громадянства, а також для
протидії злочинності,
охорони громадського
порядку, власності та для
забезпечення громадської
безпеки.

Національна поліція

Національна поліція України — центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству у спосіб забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

ПОЛІЦІЯ

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ

У 2015 році в Україні почалася реформа Національної поліції, метою якої було викорінення корупції та беззаконня із судової та правоохоронної систем. Закон України «Про Національну поліцію» визначив правові засади організації та діяльності поліції, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції України.

Прийнятий Верховною Радою України 2 липня 2015 р. та підписаний Президентом України 4 серпня 2015 р.

4 серпня визначений **Днем Національної поліції України.**

Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» (ст.2), **завданнями Національної поліції є надання поліцейських послуг у сферах:**

забезпечення громадської безпеки та публічного порядку;

охорони та захисту прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;

протидії злочинності;

надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ

Поліція відповідно до покладених на неї завдань:

здійснює превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень

виявляє причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживає у межах своєї компетенції заходів для їх усунення;

вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення;

здійснює досудове розслідування кримінальних правопорушень у межах визначеної підслідності;

розшукує осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від виконання кримінального покарання, пропали безвісти, та інших осіб у випадках, визначених законом;

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ

Для виконання вказаних завдань поліцейським надані широкі повноваження, що передбачають *поліцейські заходи*.

Поліцейський захід – це дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини та застосовується поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень.

До превентивних заходів належать:

- 1) перевірка документів особи;
- 2) опитування особи;
- 3) поверхнева перевірка і огляд;
- 4) зупинення транспортного засобу;
- 5) вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території;
- 6) обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю;

- 7) проникнення до житла чи іншого володіння особи;
- 8) перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ;
- 9) застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису;
- 10) перевірка дотримання обмежень, установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб;
- 11) поліцейське піклування. (Ст.31 Закону України)

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ

Поліцейські заходи примусу
застосовуються лише як крайній захід і
включають:

- 1) фізичний вплив (силу);
- 2) застосування спеціальних засобів;
- 3) застосування вогнепальної зброї.

Для виконання своїх повноважень поліцейські
можуть використовувати такі *спеціальні засоби*:

- 1) гумові та пластикові кийки;
- 2) електрошокові пристрої контактної та
контактно-дистанційної дії;
- 3) засоби обмеження рухомості (кайданки, сітки
для зв'язування тощо);
- 4) засоби, споряджені речовинами сльозогінної
та дратівної дії;
- 5) засоби примусової зупинки транспорту;
- 6) спеціальні маркувальні та фарбувальні засоби;
- 7) службові собаки та службові коні;

Поліція проводить свою діяльність на таких принципах:

Верховенство права — поліція у своїй діяльності керується принципом верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави.

Дотримання прав і свобод людини — під час виконання своїх завдань поліція забезпечує дотримання прав і свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами України.

Законності — поліція діє виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України.. Поліцейському заборонено виконувати злочинні чи явно незаконні розпорядження та накази.

Відкритості та прозорості — поліція забезпечує постійне інформування органів державної влади та громадськості про свою діяльність у сфері охорони та захисту прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку.

Поліція проводить свою діяльність на таких принципах:

Політичної нейтральності — поліція забезпечує захист прав та свобод людини незалежно від політичних переконань та партійної належності. Поліція у своїй діяльності є незалежною від рішень, заяв чи позицій політичних партій та громадських об'єднань.

Взаємодії з населенням на засадах партнерства — діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб.

Безперервність — поліція безперервне та цілодобове своїх завдань. Кожен має про який час звернутися за допомогою поліції або поліцейських.

Структурні підрозділи поліції

- **Національна поліція України**
  - Кримінальна поліція
  - Патрульна поліція
  - Поліція особливого призначення або КОРД
  - Поліція тактико-оперативного реагування
  - Поліція превенції
  - (з 2018 р.)
  - Спеціальна поліція
  - Органи досудового розслідування
  - Поліція охорони

КРИМІНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ

Розслідує кримінальні правопорушення згідно з Кримінальним Кодексом України (входять також Кіберполіція, Департамент протидії наркозлочинності тощо)

ПАТРУЛЬНА ПОЛІЦІЯ

Виконує функції з підтримання публічного порядку і забезпечення безпеки на вулицях міст і на дорогах, а також запобігання злочинам через ведення патрулювання.

ПОЛІЦІЯ ОХОРОНИ

(раніше — Державна служба охорони)

Вживає заходів щодо охорони нерухомих об'єктів та іншого майна, забезпечення особистої безпеки громадян, згідно з законом.

СПЕЦІАЛЬНА ПОЛІЦІЯ

Забезпечує громадський порядок на об'єктах і територіях, які мають особливе значення або постраждали від стихійного лиха, забруднення довкілля, катастрофи.

ПОЛІЦІЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ «КОРД»

(Корпус оперативно-раптової дії)

Це спеціальний підрозділ швидкого реагування, який замінить низку «звіриних спецпідрозділів»: «Беркут», «Сокіл», «Грифон» тощо.

ОРГАНИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Збирання, оцінка, перевірка та використання доказів з метою запобігання кримінальним правопорушенням та розслідування кримінальних проваджень, установлення об'єктивної істини, забезпечення правильного застосування закону

- **Кіберполіція** — структурний підрозділ **Національної поліції України**, який діє у складі кримінальної поліції та спеціалізується на попередженні, виявленні, припиненні та розкритті кримінальних правопорушень, механізмів підготовки, вчинення або приховування яких, передбачає використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), телекомунікаційних та комп'ютерних інтернет-мереж і

Основними повноваженнями поліції є

Профілактика

правопорушень та

запобігання їм.

Досудове розслідування

кримінальних

правопорушень.

Розшук осіб.

Накладання штрафів.

Затримання

підозрюваних.

Забезпечення

громадського порядку.

Заповніть порівняльну таблицю:

Опрацюйте пункт 2 параграфа 27 та заповніть порівняльну таблицю.

Поняття	Спільне	Відмінне
Патрульні поліцейські		
Дільничні офіцери поліції		

Патрульна поліція України

Патрульна поліція — підрозділ Національної поліції України, що здійснює цілодобове патрулювання вулиць, а також першим реагує на виклики 102, з метою забезпечення публічного порядку і безпеки, захисту прав громадян, а також безпеки дорожнього руху.

Її основні завдання передбачають:

забезпечення публічного порядку та безпеки, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;

запобігання, виявлення та припинення кримінальних та адміністративних правопорушень;

забезпечення безпеки дорожнього руху, організація контролю за дотриманням законів, інших нормативних актів з питань безпеки дорожнього руху, а також удосконалення регулювання дорожнього руху з метою забезпечення його безпеки;

надання послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Автомобілі патрульної поліції

Дільничні офіцери поліції

Дільничний офіцер поліції – посадова особа, яка представляє Національну поліцію на визначеній території (поліцейській дільниці). Діяльність дільничних спрямована на забезпечення публічного порядку, протидію злочинності та формування правосвідомості громадян шляхом постійної взаємодії з громадськістю та місцевими органами.

https://www.youtube.com/watch?v=omFGVU_pI4E

Напрямки діяльності дільничних офіцерів поліції

- Виявлення причин та умов, що призводять до вчинення правопорушень і здійснення відповідної профілактичної роботи;
- Своєчасне реагування на звернення громадян про кримінальні, адміністративні правопорушення або події;
- Проведення у справах про адміністративні правопорушення;
- Вживання заходів для запобігання та припинення насильства в сім'ї;
- Контроль за дотриманням спеціальних правил зберігання і використання зброї та спеціальних засобів індивідуального захисту;
- Вживання заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку під час примусового виконання судових рішень, рішень інших органів (посадових осіб);
- Участь у здійсненні заходів, спрямованих на соціальну адаптацію осіб, які звільнилися з місць позбавлення волі;
- Взаємодія у межах контрольованих прикордонних районів з співробітниками прикордонної служби щодо проведення превентивних заходів з протидії нелегальній міграції та іншій протиправній діяльності.

Що можуть вимагати дільничні офіцери поліції

- Пред'явлення документів, що посвідчують особу, та інших документів у випадках, коли особа зовнішньо схожа на особу, яка перебуває в розшуку, або безвісно зниклу; існує достатньо підстав вважати, що особа вчинила або має намір вчинити правопорушення; особа перебуває у місці вчинення правопорушення або події, або ж є підстави вважати, що вона причетна до них;
- Опитувати осіб у випадках, якщо існує достатньо підстав вважати, що вона володіє інформацією, необхідною для виконання поліцейських повноважень;
- Затримувати підозрюваних у вчиненні кримінального або адміністративного правопорушення, доставляти таких осіб до поліцейської станції або підрозділу поліції;
- проводити перевірку прибуття звільнених осіб до місця проживання;
- Вживати заходів у взаємодії зі службою у справах дітей щодо встановлення особи дитини, місця її проживання та інших відомостей у разі надходження повідомлення про дитину, яка залишилась без батьківського піклування;
  - Застосовувати у випадках, передбачених законом, такі превентивні (виховні) поліцейські заходи, як зупинення транспортного засобу, проникнення до житла чи іншого володіння особи, обмеження її пересування, або фактичного володіння річчю.

Ст. 18 Закону України «Про Національну поліцію»

1. Поліцейський зобов'язаний:

1) неухильно дотримуватися положень Конституції України, законів України та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги поліцейського;

2) професійно виконувати свої службові обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів, посадових (функціональних) обов'язків, наказів керівництва;

3) поважати і не порушувати прав і свобод людини;

4) надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я;

5) зберігати інформацію з обмеженим доступом, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

6) інформувати безпосереднього керівника про обставини, що унеможливають його подальшу службу в поліції або перебування на займаній посаді.

Ст. 18 Закону України «Про Національну поліцію»

2. Поліцейський на всій території України незалежно від посади, яку він займає, місцезнаходження і часу доби в разі звернення до нього будь-якої особи із заявою чи повідомленням про події, що загрожують особистій чи публічній безпеці, або в разі безпосереднього виявлення таких подій зобов'язаний вжити необхідних заходів з метою рятування людей, надання допомоги особам, які її потребують, і повідомити про це найближчий орган поліції.

3. Звертаючись до особи, або у разі звернення особи до поліцейського, поліцейський зобов'язаний назвати своє прізвище, посаду, спеціальне звання та пред'явити на її вимогу службове посвідчення, надавши можливість ознайомитися з викладеною в ньому інформацією, не випускаючи його з рук.

4. Додаткові обов'язки, пов'язані з проходженням поліцейським служби в поліції, можуть бути покладені на нього виключно законом.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ

Вимоги до кандидатів на службу в поліції:

На службу в поліції можуть бути прийняті громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою. *(Ст. 49).*

Поліцейських приймають на роботу за конкурсом. Відбір кандидатів на посаду здійснюють спеціально створені поліцейські комісії, які складаються з представників самої Національної поліції, Міністерства внутрішніх справ та громадськості. Після прийняття на службу до лав Національної поліції майбутні поліцейські складають присягу.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ

Присяга працівника поліції

«Я, (прізвище, ім'я та по батькові), усвідомлюючи свою високу відповідальність, урочисто присягаю вірно служити Українському народові, дотримуватися Конституції та законів України, втілювати їх у життя, поважати та охороняти права і свободи людини, честь держави, з гідністю нести високе звання поліцейського та сумлінно виконувати свої службові обов'язки».

Порядок складання Присяги працівника поліції встановлює Міністерство внутрішніх справ України.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ

Таким чином, поліцейським є громадянин України, який склав Присягу поліцейського, проходить службу на відповідних посадах у поліції і якому присвоєно спеціальне звання поліції.

Для поліцейських, крім знання законодавства, надзвичайно важливими є фізична підготовка та витривалість, стійкість до стресів, адже їхня робота пов'язана з ризиками для життя й здоров'я. І, звичайно, щоб стати хорошим поліцейським, необхідне почуття відповідальності за сумління та повне виконання своїх обов'язків.

Екіпіровка поліцейських

- Службове посвідчення;
- Жетон;
- Єдиний однострій, що затверджує Кабмін;
- Вогнепальна зброя, але тільки після спеціальної підготовки.

ЯК РОЗПІЗНАТИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

На однострої поліцейського розміщений нагрудний знак із індивідуальним номером

Звернення поліцейського

Будь ласка, пред'явіть документи!

Капрал патрульної поліції Коваленко!

КОВАЛЕНКО

На однострої поліцейського зазвичай вказане його прізвище

При зверненні поліцейський повинен:

✓ назвати своє прізвище, посаду, спеціальне звання

✓ на вашу вимогу пред'явити службове посвідчення для ознайомлення, не випускаючи його з рук

Патрулює цілодобово

Однострої

Нагрудний знак — обов'язково має бути видно номер

Відеофіксатор може розміщуватись на однострої патрульного та вмикатись при контакті з людьми

Термін зберігання відео в архіві регулюється внутрішнім наказом

Підрозділ спецпризначення

Номер нагрудного знака додатково вказується на шоломі так, щоб його було видно і можна було зафіксувати на фото чи відео

!ФАКТ

Використання однострою поліції не поліцейським заборонено і карається законом

Зразок службового посвідчення і жетону з індивідуальним особистим номером працівника НПУ

Спеціальні звання поліцейських

Погони								
Звання	Рядовий поліції	Капрал поліції	Сержант поліції	Старший сержант поліції	Молодший лейтенант поліції	Лейтенант поліції	Старший лейтенант поліції	Капітан поліції

Погони						
Звання	Майор поліції	Підполковник поліції	Полковник поліції	Генерал поліції 3-го рангу	Генерал поліції 2-го рангу	Генерал поліції 1-го рангу

Поліцейські зобов'язані реагувати на будь-які вияви неправомірного поведження. Якщо ви стали свідком чи учасником такого — телефонуйте на лінію **102**, або кличте поліцейських, якщо вони у зоні досяжності. Немає ситуацій, на які поліція мала би право відмовитися реагувати. І навіть якщо виникають певні труднощі, які, патрульний поліцейський не може вирішити на місці, він має роз'яснити громадянину, куди по закону звернутись із тією чи іншою проблемою.

Що потрібно знати неповнолітньому про затримання, арешт, процедуру допиту?

1. Співробітники правоохоронних органів повинні забезпечити обов'язкове інформування родичів або іншої дорослої особи, якій довіряє неповнолітній, про його затримання. Таке повідомлення слід зробити незалежно від того, просив про це неповнолітній чи ні.

2. Затримані неповнолітні ніколи не повинні піддаватися допиту і їм не можна пропонувати зробити будь-яку заяву або підписати будь-який документ про правопорушення, у скоєнні якого він/вона підозрюється, без присутності адвоката і дорослої особи, якій він/вона довіряє. Варіант «не бажає зустрічатися з адвокатом», що допускається для дорослих затриманих, не можна застосовувати щодо неповнолітніх.

3. Неповнолітні мають право вимагати надавати їм спеціальний бюлетень з інформацією, викладеною вище (пп. 1-2), відразу після їх прибуття в правоохоронні органи. Бюлетень повинен бути адаптований для дітей, написаний просто і зрозуміло та доступний різними мовами. Особливу увагу слід приділяти забезпеченню того, щоб неповнолітні в повній мірі розуміли інформацію.

4. Неповнолітні не повинні утримуватися в правоохоронних установах більш ніж 24 години.

5. Неповнолітні повинні утримуватись не у звичайних камерах поліцейських дільниць, а у середовищі, підходящому для непо-внолітніх.

6. Неповнолітні повинні утримуватись окремо від дорослих.

Як поводитися у відділенні поліції, щоб не були порушені мої права?

Якщо тебе привели до відділення поліції, тобі відразу мають чітко роз'яснити твої права, проінформувати, чому ти перебуваєш у відділенні поліції. Черговий повинен негайно повідомити про твоє затримання батьків або вчителів.

Якщо ти вчинив незначне адміністративне правопорушення, то у відділення поліції тебе можуть доставити тільки для складання протоколу. Після цього тебе повинні негайно відпустити або дочекатися твоїх батьків, щоб вони забрали тебе додому. **Якщо ти вчинив більш серйозне правопорушення**, то тебе можуть затримати в адміністративному порядку. **Строк адміністративного затримання – не більше трьох годин, він починає відлічуватися з моменту складання протоколу про адміністративне затримання. Протокол повинен бути складений не пізніше трьох годин з моменту того, як тебе доставили у відділення поліції. Тебе не мають права поміщати в камеру попереднього ув'язнення чи інші заготовані приміщення, якщо там уже перебувають дорослі.**

Визначте, до якого правоохоронного органу потрібно звернутися в наведених ситуаціях:

1. Ви побачили, як на вашого друга напали невідомі і викрали мобільний телефон.
2. Телевізор, куплений вашою родиною у магазині, вийшов з ладу під час гарантійного строку, а магазин відмовився ремонтувати його.
3. Вашого родича звинувачують у вчиненні злочину.
4. У вашого батька виникли проблеми на роботі. Його попередили про звільнення, але він вважає звільнення незаконним і хоче отримати юридичну консультацію.
5. Прийшовши додому, ви виявили, що двері квартири кимось зламано.

Домашнє завдання:

- Прочитати параграф 27, дати відповіді на запитання в кінці параграфа.
- На основі презентації скласти опорний конспект.
- Переглянути відеоролик

<https://www.youtube.com/watch?v=Z42Q1CYLN9Y>